

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α¹

[Opening considerations]

[Greeting]

1.1 Παυλος και Σιλουανος και Τιμοθεος τη εκκλησια Θεσσαλονικεων εν Θεω Πατρι και Κυριω Ιησου Χριστω: Χαρις υμιν και ειρηνη απο Θεου Πατρος ημων και Κυριου Ιησου Χριστου.²

[The Thessalonians are praised]

2 Ευχαριστουμεν τω Θεω παντοτε περι παντων υμων, μνειαν υμων³ ποιουμενοι επι των προσευχων ημων, 3 αδιαλειπτως μνημονευοντες υμων του εργου της πιστεως και του κοπου της αγαπης και της υπομονης της ελπιδος, του Κυριου ημων Ιησου Χριστου, εμπροσθεν του Θεου και Πατρος ημων, 4 ειδοτες, αδελφοι ηγαπημενοι υπο⁴ Θεου, την εκλογην υμων.

[They became examples]

5 Ὅτι το ευαγγελιον ημων ουκ εγενηθη εις υμας εν λογω μονον, αλλα και εν δυναμει και εν⁵ Πνευματι Ἁγιω και εν⁶ πληροφορια πολλη (καθως οιδατε οιοι εγενηθημεν εν⁷ υμιν δι' υμας). 6 Και υμεις μιμηται ημων εγενηθητε και του Κυριου, δεξαμενοι τον λογον εν θλιψει πολλη μετα χαρας Πνευματος Ἁγιου, 7 ωστε γενεσθαι υμας τυπους⁸ πασιν τοις πιστευουσιν εν τη Μακεδονια και⁹ Αχαια. 8 Αφ' υμων γαρ εξηχηται ο λογος του Κυριου, ου μονον εν τη Μακεδονια και εν τη¹⁰ Αχαια αλλα και¹¹ εν παντι τοπω—ή πιστις υμων ή προς τον Θεον εξεληλυθεν, ωστε μη χρειαν ημας εχειν¹² λαλειν τι.

[Their hope]

9 Αυτοι γαρ περι υμων¹³ απαγγελουσιν¹⁴ οποιαν εισοδον εσχομεν¹⁵ προς υμας, και πως επεστρεψατε προς τον Θεον απο των ειδωλων δουλευειν Θεω ζωντι και αληθινω, 10 και αναμενειν τον Υιον αυτου εκ των ουρανων (δν ηγειρειν εκ των¹⁶ νεκρων)—Ιησουν, τον ρυομενον ημας απο¹⁷ της οργης της ερχομενης.

[Paul's ministry in Thessalonica]

2.1 Αυτοι γαρ οιδατε, αδελφοι, την εισοδον ημων την προς υμας οτι ου κεινη γεγονεν.

2 Αλλα,¹⁸ προπαθοντες και υβρισθεντες, καθως οιδατε, εν Φιλιπποις, επαρρησιασαμεθα εν τω Θεω ημων λαλησαι προς υμας το ευαγγελιον του Θεου, εν πολλω αγωνι. 3 Ἡ γαρ παρακλησις ημων ουκ εκ πλανης ουδε εξ ακαθαρσιας, ουτε¹⁹ εν δολω, 4 αλλα καθως δεδοκιμασαμεθα υπο του Θεου πιστευθηται το ευαγγελιον ουτως λαλουμεν, ουχ ως ανθρωποις αρεσκοντες αλλα

¹ Both the Text and the apparatus are the responsibility of Wilbur N. Pickering, ThM PhD, ©. I venture to affirm to the reader that all original wording of 1 Thessalonians is preserved in this edition, if not in the Text, at least in the apparatus. "Diminish not a word" Jeremiah 26:2 (see Deut. 4:2 and Luke 4:4, "every word" [as in 99.6% of the MSS]). The last note at the end of this book gives explanation about the apparatus.

² απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου f³⁵ SA,I (85.6%) RP,HF,OC,TR,CP || 1235678 (3.9%) || 123 υμων 5678 (1.3%) || ~ 12356478 (1.2%) || --- B (7.5%) NU || two other readings (0.5%)

³ υμων f³⁵ C [95%] RP,HF,OC,TR,CP || --- SA,B,I [5%] NU

⁴ υπο f³⁵ B [80%] RP,HF,OC,TR,CP || 1 του SA,C [20%] [NU]

⁵ εν rell || --- [20%] CP

⁶ εν f³⁵ A,C [98%] RP,HF,OC,TR,CP[NU] || --- SB [2%]

⁷ εν f³⁵ B [95%] RP,HF,OC,TR,CP[NU] || --- SA,C,048 [5%]

⁸ τυπους f³⁵ SA,C [95%] RP,HF,OC,TR,CP || τυποιον B [5%] NU

⁹ και f³⁵ [40%] CP || 1 τη [30%] RP,HF,TR || 1 εν τη SA,B,C [30%] OC,NU (OC has εν in small print.)

¹⁰ εν τη f³⁵ SA,C [80%] RP,HF,OC,CP[NU] || 2 [5%] || --- B [15%] TR || A omits whole clause

¹¹ αλλα και f³⁵ [90%] RP,HF,OC,TR,CP || αλλ (S)A,B,C [10%] NU

¹² ημας εχειν f³⁵ [85%] RP,HF,OC,TR || ~ 21 SA,C [15%] CP,NU || ~ 2 υμας B

¹³ υμων f³⁵ B [40%] || ημων SA,C [60%] RP,HF,OC,TR,CP,NU

¹⁴ απαγγελουσιν rell || απαγγελουσιν [15%]

¹⁵ εσχομεν f³⁵ SA,B,C [95%] RP,HF,OC,CP,NU || εχομεν [5%] TR

¹⁶ των f³⁵ SA,B,I [95%] RP,HF,OC[NU] || --- P^{46v}A,C [5%] TR,CP

¹⁷ απο f³⁵ C [96%] RP,HF,OC,TR,CP || εκ SA,B [4%] NU

¹⁸ αλλα f³⁵ SA,B,C [95%] RP,HF,OC,CP,NU || 1 και [5%] TR

¹⁹ ουτε f³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP || ουδε SA,B,C [5%] NU

1 Thessalonians

τω¹ Θεω τω δοκιμαζοντι τας καρδιας ἡμων. 5 Ουτε γαρ ποτε εν λογω κολακειας εγενηθημεν καθως οιδατε, ουτε εν προφασει πλεονεξιας (Θεος μαρτυς), 6 ουτε ζητουντες εξ ανθρωπων δοξαν (ουτε αφ' ὑμων ουτε απο² αλλων)—δυναμενοι εν βαρει ειναι ὡς Χριστου αποστολοι, 7 αλλ³ εγενηθημεν ηπιοι⁴ εν μεσω ὑμων, ὡς αν⁵ τροφος θαλπη⁶ τα ἑαυτης τεκνα.

[Paul's devotion to them]

8 Οὕτως ἰμειρομενοι⁷ ὑμων, ευδοκουμεν μεταδουναι ὑμιν ου μονον το ευαγγελιον του Θεου αλλα και τας ἑαυτων ψυχας, διοτι αγαπητοι ἡμιν⁸ γεγενησθε.⁹ 9 Μνημονευετε γαρ, αδελφοι, τον κοπον¹⁰ ἡμων και τον μοχθον,¹¹ νυκτος γαρ¹² και ἡμερας εργαζομενοι, προς το μη επιβαρησαι τινα ὑμων, εκηρυξαμεν εις ὑμας το ευαγγελιον του Θεου.

10 Ὑμεις μαρτυρες, και ὁ Θεος, ὡς ὀσιως και δικαιως και αμεμπτως ὑμιν τοις πιστευουσιν εγενηθημεν· 11 καθαπερ οιδατε ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμων ὡς πατηρ τεκνα ἑαυτου, παρακαλουντες ὑμας και παραμυθουμενοι, 12 και μαρτυρομενοι¹³ εις το περιπατησαι¹⁴ ὑμας αξιως του Θεου του καλουντος ὑμας εις την ἑαυτου βασιλειαν και δοξαν.

[Their conversion]

13 Δια¹⁵ τουτο και ἡμεις ευχαριστουμεν τω Θεω αδιαλειπτως ὅτι παραλαβοντες λογον ακοης παρ' ἡμων του Θεου, εδεξασθε ου λογον ανθρωπων αλλα, καθως εστιν αληθως, λογον Θεου, ὃς και ενεργειται εν ὑμιν τοις πιστευουσιν. 14 Ὑμεις γαρ μιμηται εγενηθητε, αδελφοι, των εκκλησιων του Θεου των ουσων εν τη Ιουδαια εν Χριστω Ιησου, ὅτι τα αυτα¹⁶ επαθετε και ὑμεις ὑπο των ιδιων συμφυλετων καθως και αυτοι ὑπο των Ιουδαιων 15 (των και τον Κυριον αποκτειναντων Ιησουν και τους ιδιους¹⁷ προφητας, και ἡμας¹⁸ εκδιωξαντων, και Θεω μη αρεσκοιτων και πασιν ανθρωποις εναντιων, 16 κωλυοντων ἡμας τοις εθνεσιν λαλησαι ἵνα σωθωσιν—εις το αναπληρωσαι αυτων τας ἁμαρτιας παντοτε. Εφθασεν δε επ' αυτους ἡ οργη εις τέλος).

[Paul's concern for the Thessalonians]

[A sense of bereavement]

2.17 Ὑμεις δε, αδελφοι, απορφανισθεντες αφ' ὑμων προς καιρον ὥρας (προσωπω, ου καρδια) περισσοτερωσ εσπουδασαμεν το προσωπον ὑμων ιδειν, εν πολλη επιθυμια. 18 (Διο¹⁹ ηθελησαμεν ελθειν προς ὑμας—εγω μεν, Παυλος, και ἀπαξ και δις—και ενεκοψεν ἡμας ὁ Σατανας.) 19 Τίς γαρ ἡμων ελπις ἢ χαρα ἢ στεφανος καυχησησεως? Ἡ ουχι και ὑμεις, εμπροσθεν του Κυριου ἡμων Ιησου²⁰ εν τη αυτου παρουσια? 20 Ὑμεις γαρ εστε ἡ δοξα ἡμων και ἡ²¹ χαρα.

¹ τω f³⁵ A [96%] RP, HF, OC, TR, CP || --- sB, C [4%] NU

² απο f³⁵ [95%] RP, HF, OC, CP || απ sA, B, C [5%] TR, NU

³ αλλ rell || αλλα sB [1%] NU || --- [4%]

⁴ ηπιοι f³⁵ A (87.5%) RP, HF, OC, TR, CP || ως 1 (1%) || ιηπιοι P⁶⁵ sB, C, I (10.8%) NU || four other readings (0.7%)

⁵ αν f³⁵ sA [90%] RP, HF, OC, TR, CP || εαν B, C [10%] NU

⁶ θαλπη rell || θαλπει [15%]

⁷ ιμειρομενοι f³⁵ [60%] TR, CP || ομειρομενοι sA, B, C [30%] RP, HF, OC, NU || ομηρομενοι [5%] || ομηρωμενοι [5%] (ιμειρω was apparently much more widely used in classical times than ομειρομαι; why would medieval monks revert to a classical form?)

⁸ ημιν rell || ημων [10%] CP

⁹ γεγενησθε f³⁵ [70%] RP, HF, OC, TR, CP || εγενηθητε sA, B, C, I' [25%] NU || εγενεσθε [5%]

¹⁰ τον κοπον rell || των κοπων [10%]

¹¹ τον μοχθον rell || των μοχθων [10%]

¹² γαρ f³⁵ [90%] RP, HF, OC, TR, CP || --- sA, B [10%] NU

¹³ και μαρτυρομενοι f³⁵ sB [70%] RP, HF, OC, CP, NU || 1 μαρτυρομενοι [30%] TR || --- A

¹⁴ περιπατησαι f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || περιπατειν sA, B [5%] NU

¹⁵ δια f³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP || και 1 sA, B [4%] NU

¹⁶ τα αυτα f³⁵ sB [97%] RP, HF, OC, CP, NU || ταυτα A [3%] TR

¹⁷ ιδιους f³⁵ (94.3%) RP, HF, OC, TR, CP || --- sA, B, I (5.2%) NU || three other variants (0.5%)

¹⁸ ημας f³⁵ sA, B [95%] RP, HF, OC, CP, NU || υμας [5%] TR (Not all TRs have the 2nd person.)

¹⁹ διο f³⁵ [93%] RP, HF, OC, TR, CP || διοτι sA, B [7%] NU

²⁰ ιησου f³⁵ sA, B [50%] RP, HF, NU || 1 χριστου [50%] OC, TR, CP (OC has small print.)

²¹ η rell || --- s [10%] OC, CP

1 Thessalonians

[Concern leads to action]

3.1 Διο μηκετι στεγοντες, ευδοκησαμεν καταλειφθηναι εν Αθηναις μονοι 2 και επεμψαμεν Τιμοθεον, τον αδελφον ημων και διακονον του Θεου, και συνεργον ημων¹ εν τω ευαγγελιω του Χριστου, εις το στηριξαι υμας και παρακαλεσαι υμας² περι³ της πιστεως υμων, 3 το⁴ μηδεν σαινεσθαι εν ταις θλιψεσιν ταυταις· αυτοι γαρ οιδατε οτι εις τουτο κειμεθα. 4 Και γαρ οτε προς υμας ημεν προελεγομεν υμιν οτι μελλομεν θλιβεσθαι· καθως και εγενετο, και οιδατε. 5 Δια τουτο καγω, μηκετι στεγων, επεμψα εις το γνωναι την πιστιν υμων, μη πως επειρασεν υμας ο πειραζων και εις κενον γενηται ο κοπος ημων.

6 Αρτι δε ελθοντος Τιμοθεου προς ημας αφ' υμων και ευαγγελισαμενου ημιν την πιστιν και την αγαπην υμων, και οτι εχετε μνειαν ημων αγαθην παντοτε, επιποθουντες ημας ιδειν, καθαπερ και ημεις υμας 7—δια τουτο παρεκληθημεν, αδελφοι, εφ' υμιν επι παση τη θλιψει και αναγκη⁵ ημων δια της υμων⁶ πιστεως· 8 οτι νυν ζωμεν, εαν υμεις στηκητε⁷ εν Κυριω.

[Paul's desire to go to them]

9 Τίνα γαρ ευχαριστιαν δυναμεθα τω Θεω ανταποδουσαι περι υμων, επι παση τη χαρα η χαιρομεν δι' υμας εμπροσθεν του Θεου ημων· 10 νυκτος και ημερας υπερεκπερισσου δεομενοι, εις το ιδειν υμων το προσωπον και καταρτισαι τα υστερηματα της πιστεως υμων?

11 Αυτος δε ο Θεος και Πατηρ ημων και ο Κυριος ημων Ιησους Χριστος⁸ κατευθυναι την οδον ημων προς υμας. 12 Υμας δε ο Κυριος πλεονασαι και περισσευσαι τη αγαπη εις αλληλους και εις παντας, καθαπερ και ημεις εις υμας, 13 εις το στηριξαι υμων τας καρδιας αμεμπτους⁹ εν αγιωσυνη εμπροσθεν του Θεου και Πατρος ημων εν τη παρουσια του Κυριου ημων Ιησου Χριστου¹⁰ μετα παντων των αγιων αυτου.¹¹

[Holiness pleases God]

4.1 Το¹² λοιπον ουν,¹³ αδελφοι, ερωτωμεν υμας και παρακαλουμεν εν Κυριω Ιησου:¹⁴ καθως παρελαβετε παρ' ημων το πως δει υμας περιπατειν και αρεσκειν Θεω,¹⁵ ινα περισσευητε μαλλον 2—οιδατε γαρ τινας παραγγελιας εδωκαμεν υμιν δια του Κυριου Ιησου.

[Sanctified sex]

3 Τουτο γαρ εστιν θελημα του¹⁶ Θεου, ο αγιασμος υμων: απεχεσθαι υμας απο της πορνειας· 4 ειδεναι εκαστον υμων το εαυτου σκευος κτασθαι εν αγιασμω και τιμη, 5 μη εν παθει επιθυμιας (καθαπερ και τα εθνη τα μη ειδοτα τον Θεον)· 6 το μη υπερβαινειν και πλεονεκτειν εν τω πραγματι τον αδελφον αυτου, διοτι εκδικος ο¹⁷ Κυριος περι παντων τουτων, καθως και προειπομεν¹⁸ υμιν¹⁹ και διεμαρτυραμεθα.²⁰ 7 Ου γαρ εκαλεσεν ημας¹ ο

¹ διακονον του θεου και συνεργον ημων f³⁵ (94.6%) RP, HF, OC, TR, CP || 12345 υμων (0.7%) || 123 NA (3.1%) || ~ 523 (0.3%) NU || 5 B (0.3%) || five other readings (1%)

² υμας f³⁵ [90%] RP, HF, OC, TR, CP || --- NA, B, I [10%] NU

³ περι f³⁵ [90%] RP, HF, OC, TR, CP || υπερ NA, B [10%] NU

⁴ το f³⁵ NA, B [85%] RP, HF, OC, CP, NU || τω [10%] TR || του [5%]

⁵ θλιψει και αναγκη f³⁵ [92%] RP, HF, OC, TR, CP || ~ 321 NA, B [8%] NU

⁶ υμων rell || ημων CP

⁷ στηκητε f³⁵ N [40%] OC, TR, CP || στηκετε A, B [60%] RP, HF, NU

⁸ χριστος f³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP || --- NA, B [4%] NU

⁹ αμεμπτους rell || αμεμπτως B [10%]

¹⁰ χριστου f³⁵ [80%] RP, HF, OC, TR, CP || --- NA, B [20%] NU (Soden lists K' for the omission, but is in error.)

¹¹ αυτου f³⁵ B [96%] RP, HF, OC, TR, CP || 1 αμην NA [4%] [NU]

¹² το f³⁵ [50%] OC, TR, CP || --- NA, B [50%] RP, HF, NU

¹³ ουν rell || --- B [20%]

¹⁴ ιησου f³⁵ NA [94%] RP, HF, OC, TR, CP || 1 ινα B [6%] NU

¹⁵ θεω f³⁵ [90%] RP, HF, OC, TR, CP || 1 καθως και περιπατειτε NA, B [10%] NU

¹⁶ του rell || --- [10%]

¹⁷ ο f³⁵ [98%] RP, HF, OC, TR, CP || --- NA, B [2%] NU

¹⁸ προειπομεν f³⁵ [75%] RP, OC, CP || προειπαμεν NA, B [25%] HF, TR, NU

¹⁹ υμιν rell || ημιν CP

²⁰ διεμαρτυραμεθα rell || διεμαρτυρομεθα [40%]

1 Thessalonians

Θεος επι ακαθαρσια, αλλ' εν αγιασμω. 8 Τοιγαρουν, ο αθετων ουκ ανθρωπον αθετει αλλα τον Θεον, τον και² δοντα³ το Πνευμα αυτου το 'Αγιον εις υμας.⁴

[An impressive life style]

9 Περι δε της φιλαδελφιας ου χρειαν εχετε⁵ γραφειν υμιν, αυτοι γαρ⁶ θεοδιδρακτοι εστε εις το αγαπαν αλληλους, 10 και γαρ ποιειτε αυτο εις παντας τους αδελφους τους⁷ εν ολη τη Μακεδονια. Παρακαλουμεν δε υμας, αδελφοι, περισσευειν μαλλον, 11 και φιλοτιμεισ-θαι ησυχαζειν και πρασσειν τα ιδια, και εργαζεσθαι ταις ιδιαις⁸ χερσιν υμων (καθως υμιν παρηγγειλαμεν), 12 ινα περιπατητε⁹ ευσημονως προς τους εξω, και μηδενος χρειαν εχητε.

[Christ's second coming]

[The Rapture]

4.13 Ου θελομεν¹⁰ δε υμας αγνοειν, αδελφοι, περι των κεκοιμημενων,¹¹ ινα μη λυπησθε καθως και οι λοιποι, οι μη εχοντες ελπιδα. 14 Ει γαρ πιστευομεν οτι Ιησους απεθανεν και ανεστη, ουτως και ο Θεος τους κοιμηθεντας δια του Ιησου αξει συν αυτω. 15 Τουτο γαρ υμιν λεγομεν εν λογω Κυριου, οτι ημεις οι ζωντες, οι περιλειπομενοι εις την παρουσιαν του Κυριου, ου μη φθασωμεν τους κοιμηθεντας· 16 οτι αυτος ο Κυριος—εν κελευσματι, εν φωνη αρχαγγελου και εν σαλπιγγι Θεου—καταβησεται απ' ουρανου, και οι νεκροι εν Χριστω αναστησονται πρωτον· 17 επειτα ημεις οι ζωντες, οι περιλειπομενοι, αμα συν αυτοις αρπαγησομεθα εν νεφελαις εις απαντησιν του Κυριου εις αερα. Και ουτως παντοτε συν Κυριω εσομεθα. 18 'Ωστε παρακαλειτε αλληλους εν τοις λογοις τουτοις.

[The Day of the Lord]

5.1 Περι δε των χρονων και των καιρων, αδελφοι, ου χρειαν εχετε υμιν γραφεσθαι· 2 αυτοι γαρ ακριβως οιδατε οτι η¹² ημερα Κυριου ως κλεπτης εν νυκτι ουτως ερχεται. 3 'Οταν γαρ¹³ λεγωσιν, "Ειρηνη και ασφαλεια!" τοτε αιφνιδιος αυτοις εφισταται ολεθρος, ωσπερ η ωδιν τη εν γαστρι εχουση, και ου μη εκφυγωσιν.

[Live as sons of light]

4 'Υμεις δε, αδελφοι, ουκ εστε εν σκοτει ινα η ημερα υμας ως κλεπτης καταλαβη. 5 Παντες¹⁴ υμεις υιοι φωτος εστε και υιοι ημερας· ουκ εσμεν νυκτος, ουδε σκοτους. 6 Αρα ουν, μη καθευδωμεν,¹⁵ ως και¹⁶ οι λοιποι, αλλα γρηγορωμεν και νηφωμεν· 7 οι γαρ καθευδοντες νυκτος καθευδουσιν, και οι μεθυσκομενοι νυκτος μεθουσιν· 8 ημεις¹⁷ δε ημερας οντες¹⁸ νηφωμεν, ενδυσασμενοι θωρακα πιστεως και αγαπης, και περικεφαλαιαν ελπιδα σωτηριας. 9 'Οτι ουκ εθετο ημας ο Θεος εις οργην αλλ'¹⁹ εις περιποιησιν σωτηριας δια του Κυριου ημων Ιησου Χριστου, 10 του αποθανοντος υπερ ημων ινα ειτε γρηγορουμεν²⁰ ειτε

¹ ημας f³⁵ sA,B [90%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || υμας [10%]

² και f³⁵ s [85%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] || --- A, B, I [15%]

³ δοντα f³⁵ A [97%] RP, HF, OC, TR, CP || διδοντα sB, I [3%] NU

⁴ υμας f³⁵ sB [96%] RP, HF, OC, NU || ημας A [4%] TR, CP

⁵ εχετε f³⁵ sA [90%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || εχομεν [10%] || ειχομεν B, I

⁶ γαρ f³⁵ [30%] || 1 υμεις sA, B [70%] RP, HF, OC, TR, CP, NU

⁷ τους f³⁵ B [97%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] || --- sA [3%]

⁸ ιδιαις f³⁵ sA [93%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] || --- B [7%]

⁹ περιπατητε rell || περιπατειτε [10%] CP

¹⁰ θελομεν f³⁵ sA, B [95%] RP, HF, OC, CP, NU || θελω [5%] TR

¹¹ κεκοιμημενων f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || κοιμωμενων sA, B [3%] NU

¹² η f³⁵ A [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- sB [3%] NU

¹³ γαρ f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || --- sA [2%] NU || δε B [3%]

¹⁴ παντες f³⁵ [70%] RP, HF, OC, TR, CP || 1 γαρ sA, B [30%] NU

¹⁵ καθευδωμεν rell || καθευδομεν [10%]

¹⁶ και f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- sA, B [3%] NU

¹⁷ ημεις rell || υμεις [1%] OC

¹⁸ οντες f³⁵ sA, B [88%] RP, HF, OC, TR, NU || 1 υιοι [12%] CP

¹⁹ αλλ rell || αλλα sB [3%] NU

²⁰ γρηγορουμεν f³⁵ [55%] || γρηγορωμεν sA, B [45%] RP, HF, OC, TR, CP, NU

1 Thessalonians

καθευδομεν¹ ἅμα συν αυτω ζησωμεν. 11 Διο παρακαλειτε αλληλους και οικοδομειτε εις τον ἕνα, καθως και ποιειτε.

[Concluding instructions]

[Esteem spiritual leaders]

5.12 Ερωτωμεν δε υμας, αδελφοι, ειδεναι τους κοπιωντας εν υμιν και προισταμενους υμων εν Κυριω και νουθετουντας υμας, 13 και ηγεισθαι² αυτους υπερεκπερισσου εν αγαπη δια το εργον αυτων. Ειρηνευετε εν ἑαυτοις.³

[A variety of instructions]

14 Παρακαλουμεν δε υμας, αδελφοι: νουθετειτε τους ατακτους, παραμυθεισθε τους ολιγοψυχους, αντεχεσθε των ασθινων, μακροθυμειτε προς παντας. 15 Ὅρατε μη τις κακον αντι κακου τινι αποδω, αλλα παντοτε το αγαθον διωκετε, και⁴ εις αλληλους και εις παντας. 16 Παντοτε χαιρετε! 17 Αδιαλειπτως προσευχεσθε! 18 Εν παντι ευχαριστητε, τουτο γαρ θελημα Θεου εν Χριστω Ιησου εις υμας. 19 Το Πνευμα μη σβεννυτε! 20 Προφητειας μη εξουθενειτε, 21 παντα δε⁵ δοκιμαζετε.⁶ το καλον κατεχετε. 22 Απο παντος ειδους ποιηρου απεχεσθε!

[Complete sanctification]

23 Αυτος δε ο Θεος της ειρηνης αγιασαι υμας ολοτελεις, και ολοκληρον υμων το πνευμα και η ψυχη και το σωμα αμεμπτως εν τη παρουσια του Κυριου ημων Ιησου Χριστου τηρηθει. 24 Πιστος ο καλων υμας, ος και ποιησει.⁷

[Farewell]

25 Αδελφοι, προσευχεσθε⁸ περι ημων. 26 Ασπασασθε τους αδελφους παντας εν φιληματι αγιω. 27 Ὅρκιζω⁹ υμας τον Κυριον αναγνωσθηναι την επιστολην πασιν τοις αγιοις αγιοις αδελφοις.¹⁰ 28 Ἡ χαρις του Κυριου ημων Ιησου Χριστου μεθ' υμων. Αμην.^{11,12}

¹ καθευδομεν f³⁵ [70%] || καθευδωμεν sA,B [30%] RP,HF,OC,TR,CP,NU

² ηγεισθαι f³⁵ sA [65%] RP,HF,OC,TR,CP,NU || ηγεισθε B [35%]

³ εαυτοις f³⁵ A,B [70%] RP,HF,OC,TR,CP,NU || αυτοις P³⁰s [30%]

⁴ και f³⁵ P³⁰B [95%] RP,HF,OC,TR,CP[NU] || --- sA [5%]

⁵ δε f³⁵ B [70%] RP,HF,OC,NU || --- sA [30%] TR,CP

⁶ δοκιμαζετε f³⁵ sA,B [60%] RP,HF,OC,TR,NU || δοκιμαζοντες [40%] CP

⁷ ποιησει f³⁵ sA,B [85%] RP,HF,OC,TR,NU || 1 την ελπιδα υμων βεβαιαν [15%] CP

⁸ προσευχεσθε f³⁵ sA,l' [95%] RP,HF,OC,TR,CP || 1 και P³⁰B [5%] [NU]

⁹ ορκιζω f³⁵ s [85%] RP,HF,OC,TR,CP || ορκιζω [10%] || ενορκιζω P⁴⁶A,B [5%] NU

¹⁰ αγιοις αδελφοις f³⁵ P⁴⁶A (89.6%) RP,HF,OC,TR,CP || 1 (4.9%) || 2 sB (5.5%) NU (One variant could be an easy case of homoioteleuton, and the other a not very difficult case of homoiarcton.)

¹¹ αμην f³⁵ sA [97%] RP,HF,OC,TR,CP || --- B [3%] NU

¹² The citation of f³⁵ is based on thirty-nine MSS—18, 35, 149, 201, 204, 328, 386, 394, 444, 604, 757, 824, 928, 959, 986, 1072, 1075, 1100, 1248, 1249, 1250, 1503, 1548, 1637, 1725, 1732, 1761, 1768, 1855, 1864, 1865, 1876, 1892, 1897, 2080, 2466, 2554, 2587 and 2723—all of which I collated myself. 18, 824, 928, 1855, 1864 and 2723 are 'perfect' representatives of f³⁵ in 1 Thessalonians, as they stand, as were the exemplars of another eleven. The uniformity is impressive. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Constantinople, Aegean, Trikala, Athens, Mt. Athos [seven different monasteries], Vatican, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception.

I have included six published editions in the apparatus—RP,HF,OC,TR,CP,NU. RP = Robinson-Pierpont (2005), HF = Hodges-Farstad, OC = the Greek Text of the Greek Orthodox Church (also used by other Orthodox Churches), TR = *Textus Receptus*, CP = Complutensian Polyglot, NU = N-A²⁶/UBS³ (N-A²⁷/UBS⁴ offer changes in the critical apparatus, not in the text; the text is still that of N-A²⁶/UBS³).

In the statements of evidence I have included the percentage of manuscript attestation for each variant, within either ( ) or [ ]. I have used ( ) for the evidence taken from TuT, which I take to be reasonably precise. For the variant sets that are not covered there I had to revert to von Soden and the apparatus of N-A²⁷, supplementing from other sources where possible (Scrivener and Tischendorf)—the percentages offered, I have used [ ] for these, are extrapolations based on a comparison of these sources.

I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed ± 1%; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error should hardly exceed ± 3%; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error should rarely exceed ± 15%. However, I guarantee the witness of Family 35.

As an arbitrary decision, I have limited the citation of individual MSS to those dated to the 5th century or earlier. I use *rell* to indicate that the reading is supported by all other witnesses, and printed editions (of the six included in the apparatus),

1 Thessalonians

---

compared to the other reading. The Greek font used is Bwgrkl and may be downloaded free from <http://www.bibleworks.com/fonts.html>.